

העיתון חינם, לסביבה זה עולה ביוקר

כשאתם מדפדפים בעיתונים או בכמויות הנייר שמחולקות בתחנות הרכבת, זכרו לדרוש מהמדפיס שיישלם את עלות סילוק הנייר

אופירה אילון | 14:37 15/4/2010

בסוף השבוע האחרון רכשתי עיתון סופשבוע רגיל (לא אתייחס למשקלו, לריבוי הפרסומות או לתכניו), וככל שבוע הטרידה אותי סוגיית הנייר. מכיוון שאני מתגוררת בקו התפר שבין חדרה לחיפה אל העיתון צורף (ארוז בתוך שקית) מקומון חיפאי, מקומון של העיר חדרה ואינסרטים של חנויות חשמל, כלי בית ומחשבים.



2,000 הטונות של העיתון המיותר שצורף לעיתוני סוף השבוע, ייצר עלות חיצונית למשק בגובה תשעה מיליון שקלים לשנה צילום: SXC

מכיוון שדובר על מסה כבדה של נייר לא היססתי לשקול את הטובין. התברר ששני המקומונים הנ"ל, בנוסף לפרסומות לרשתות הפארם והעשה-זאת-בעצמך שקלו 2.1 קילוגרם. אם נניח כי עוד מיליון איש כמוני רכשו עיתוני סוף שבוע, הרי שמדובר ב-2,000 טונות של נייר. כמות זו הינה פי שלושה (!) מכמות הפסולת היומית שמיוצרת בעיר חיפה. כמות זו שקולה לכמות הפסולת הממוצעת שמייצרת משפחה ממוצעת בשנה שלמה. אז מה בעצם עולה בגורלו של הנייר בסיום קריאה חלקית של העיתון? נכון, רבים מאיתנו סבורים שאותו נייר, עובר למיחזור. אבל עדיין עודף נייר אינו הופך למושא סביבתי נלהב.

ראשית, עצם ייצור הנייר (לא בארץ, משום שנייר העיתון מיובא כולו מחו"ל) דורש משאבים (תאית, אנרגיה ומים), איסוף הנייר דורש אנרגיה וכמובן, המיחזור עצמו לא נעדר השלכות סביבתיות שליליות (שימוש במים ובאנרגיה, ייצור שפכים מזוהמים שיש לטפל בהם, בוצת נייר שיש להפטר ממנה ועוד).

פרט חשוב נוסף שכדאי לזכור הוא שהסיב של נייר העיתון נחשב נחות (סיב קצר שקשה מאוד למחזר אותו), ולכן השימוש העיקרי של נייר העיתון הממוחזר הוא ייצור קרטון נחות (לדוגמה, זה של גליל נייר הטואלט).

באם העיתון אינו מופנה למיחזור אלא מועבר להטמנה, אזי הוא תורם משמעותית לפליטה של גזי חממה מאתרי הפסולת, שכן הנייר הוא פריק ביולוגית ובאתרי ההטמנה הוא גורם לפליטה של מתאן. כלומר, מדפיס העיתון מכסה את הוצאות ההפקה של העיתון משטחי הפרסום שאותם הוא מוכר, אך הוא אינו נושא בשום פנים ואופן בהוצאות הסילוק או המיחזור של העיתון הזה. מחקר עדכני שבצענו באוניברסיטת חיפה לאחרונה, מצביע על כך כי העלות החיצונית של הטמנה מוערכת בישראל בכ-75 ש"ח לטון. כלומר, 2,000 הטונות של העיתון המיותר שצורף לעיתוני סוף השבוע, ייצר עלות חיצונית למשק בגובה תשעה מיליון שקלים לשנה (אם ניקח בחשבון את כל סופי השבוע וערבי החג).

ובסופו של דבר נשאלת השאלה מי נושא בעלויות אלה? לבטח לא המוציאים לאור, למרות שהם אלו שאחראים על כמויות הנייר. אז בפעם הבאה כשאתם מדפדפים בעיתוני סופהשבוע או בכמויות הנייר שמחולקות חינם בכניסה לקניונים או לרכבות, מבלי שנרצה, מבלי שנבקש, ומבלי שנקרא, זכרו לדרוש מהמדפיס שיישלם את העלות העקיפה של העיתון- עלות הסילוק שלו.